

UJVIDÉKI NAPLÓ.

Társadalmi és a városi közügyeket szolgáló hetilap.

Előfizetési árak:

1 évre . . . . . 7 korona.
Fél évre . . . . . 3.50 »
Egyes szám 8 fillér.

Felelős szerkesztő: **Dr. Tibor Dezső.**

Szerkesztő: **Csernyei Mór.**

==== Megjelenik minden szerdán. ====

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

II. Rákóczi Ferenc-út 35. I. emelet.

Patronage.

A patronage egyesület január 23-iki gyűlésén felolvasta:

Ernst Ödön törv. bíró.

Folytatás.

A próbára bocsátás abban áll, hogy a bíróság a fiatalkorú ítélet hozatala nélkül megfelelő figyelmeztetés után, egy évi próbaidőre szigorú szabályokhoz kötött felügyelet mellett feltételesen szabaddalbon hagyja.

Ezt a felügyeletet a bíróság a többi között alkalmas egyénre is bízhatja, s mint-hogy ez nem minden esetben a szülő, egyéb hozzátartozó, vagy a tanító, hanem teljesen idegen magánégyén is lehet, ennek támogató közreműködését magunknak csak a patronage egyesületek révén kiutasíthatjuk, akiknek köréből toborozhatjuk az erre önként vállalkozó nemeslelkűeket.

Abban a biztos tudatban, hogy magán pártolók híjjával nem leszünk, kell hogy az ezek által végzendő felügyelet felől némi tájékozással szolgáljak.

Ami megalakuló patronage egyesületnek sürgősebb teendője nem lehet, mint jelentkezésre szólítani fel tagjait — nemre, vallás és állásra való tekintet nélkül —, hogy kik hajlandók a jelzett pártfogói tisztre vállalkozni.

Ezeknek a jegyzékét az egyesület előző hivatalos felkérés alapján a bírósággal közölvén, ez ezek sorából választja ki a neki alkalmasnak mutatkozó pártfogót, akinek a legnehezebb, de egyúttal legfontosabb feladatát az u. n. környezettanulmány megszerzése képezi.

Erre a bíróság által természetesen megfelelő utasítással rendelkezésére bocsátandó nyomtatvány szolgál, amelynek egyes rovatait a bíróság tölti ki, a többit pedig az illető megbízott, de nem a vele és környezetének tagjaival a feltett kérdések szem előtt tartásával folytatott beszélgetés s az általa egyébként tett tapasztalatokhoz képest. Hogy ezeket az adatokat megszerz-

hesse, arra bizony nem kis fáradság, sokszor pedig kellemetlen munka szükséges. Mert a pártfogó nem elégedhetik meg azzal, hogy pl. iskolaköteles pártfogoltjáról a tanítótól hetenként jelentést kér arra nézve, hogy a gyermek látogatja-e rendszeresen az iskolát, tanulja-e szorgalmasan a leckéjét s hogy viseli magát, ha pedig pártfogoltja már valahol inas, nem elégedhetik meg azzal, hogy gazdájától értesítést kér, megjegyzem, ezek a levelezések mind portómentesek — a felől, hogy szeret — e a fiu vagy leányzó dolgozni s lesz — e belőle előreláthatóan ember? hanem a pártfogó nemes hivatását akkor fogja igazán betölteni, ha pártfogoltját mennél gyakrabban felkeresi s annak erkölcsi értékéről magának személyes tapasztalatai révén szerez meggyőződést.

Ennek az eredményét azután szintén a rendelkezésére bocsátandó nyomtatványba bejegyezni s a bírósághoz betérjeszti,

Ennyit a magam részéről elégnek tartottam a pártfogónak hivatali alkalmaztásáról megemlíteni; most még csak néhány adatot hozok fel annak a támogatására, hogy a patronage intézmény mennyire fontos nemcsak az általános humanizmus, hanem az állam reális érdekeinek szempontjából is.

Egész bizottsággal kimutatható, hogy hazánkban évről — évre több mint 10.000 fiatalkorú téved a bűn útjára, vagy indul erkölcsi züllésnek vagyis 10.000 embernek munkáját kell nélkülöznünk évenként a hazában nemcsak, hanem attól is félünk, hogy ezek erkölcsi érték hiányában állandó veszélyeztetői lennek társadalmunknak.

Hogy a kivándorlások által állandó foglalkozásnak kitett szegény hazánkban mit jelent pusztán ennyi ember elveszte, azt nem kell magyaráznom, de talán azt sem, hogy az ily nagyszámú bűnös vagy elzüllyött fiatal emberből pár év alatt valóságos áradata származik a bűnnek, mely ismét

csak a társadalom veszélyeztetésével jár.

Tétlenül nézzük tehát a fenyegető veszélyt, összetett, kezekkel várjuk a magunk, övéink személyi és vagyoni biztonságában való pusztulását?

Nem! Sikra kell szállnunk nekünk, a a társadalomnak is.

Nem térek ki az állami és az egyéb városokban ujabban alakult s üdvös működést kifejtő társadalmi gyermekvédelemre nevezetesen az országos gyermekvédő liga a kath. női patronage egyesület, az erdélyi-részi patronage egyesület, az országos protestáns patronage egyesület a kassai kath. patronage egyesület, a pécsi patronage kör és gyermekvédelmi bizottság, sem a már évtizedek óta a megelőző gyermekvédelem a patronage munka kérdésén dolgozó Balatonfüredi Erzsébet szeretetház s az Izr. kézmű és földművelési egyesület adatainak ismertetése, amelyekből nyilvánvalók az ezek által teljesített mentési munkának óriási méretei s áldásos eredményei, hanem rámutatok egyenesen a mi városunk tevékenysége jóformán a szegény gyermekek felruházására és az éhezőknek étellemmel való ellátásában szerény anyagi eszközeinél fogva kimerült egyesületekre s amely egyesületek most, amikor tagjaitól nem pénzbeli áldozatot, hanem csak megszokott kényelem feladásával járó munkát kérünk, bizonyosan nem fognak elzárkózni eme kérelmünk elől s a megalakítandó újvidéki patronage egyesület zászlaja alá nemes szívük egész melegével fognak sorakozni.

És most engedtessek meg nekem, hogy beszédemet a Prohászka Ottokár Székesfehérvár nagynevű tudós püspöke által a II-ik országos patronage congressusnak Budapesten múlt évi szeptember 10-én Ő felsége a magyar apostoli király védnöksége alatt s az ő képviselőjében József kir. herceg Ő felsége által megnyitott ülésén tartott magasszárnyalású értekezéséből vett ama idézettel fejezzem be, ha:

Mozi!

Mozi!

Mozi!

Az ujonnan épült mozgósínházban minden vasárnap, kedden és pénteken remek, új műsor.
Bővebb értesítést adnak a falragaszok.

Apoló Projectograph r. t.

Ujvidék II. Rákóczi Ferenc ut 2. szám.

»A patronage gondolata föl akarja rázni a társadalmat, hasson oda, hogy a szegények, az elhagyatottak az emberi méltóság és saját boldogulásuk közös piedesztáljára emeltessenek. A patronage nagy feladatát lélekkel akarja elérni« s tovább »mert hiszen kell az intézményeken váltóztatni, a világot meg reformálni, de mindenekeelőtt az elveszendő embert kell felemelnünk magunkhoz és megmentenünk.«
Úgy legyen!

Szerdától—szerdáig.

A közgyűlés. A m. hó 28-án lefolyt városi törv. hat. közgyűlés a botránnyok színhelye volt. Ugy vagdalták egymás fejébe a csunyasznál csunyasznál szidalmakat, meggyalázó kifejezéseket, mint a baka a zupás sajkát. Nekigyűrűközés nélkül is pörére vetkőztek. De ejtsük sorát a tárgyalás menetének. A tárgysorozat első pontja: A városi tanács tudomásul vétel végett előterjeszti a vallás és közoktatásügyi m. továbbá a földmivélsügyi m. kir. miniszterek leiratát állásukról történt felmentésük alkalmából. Tudomásul vétetik. A városi tanács tudomásul vétel végett előterjeszti a m. kir. miniszterelnököknek földmivéls., honvédelmi, és kereskedelemügyi m. kir. minisztereknek leiratait kinevezetésük alkalmából. Balla Árpád törvényhatósági bizottsági tag tudomásul veszi az újonnan kinevezett magyar királyi kormány kinevezését kénytelenségből, mert hiszen megtörtént, de hogy az egész ország tudja, hogy Ujvidék város minő bizalommal viseltetik ezen új kormány irányában, indítványozza, hogy mondja, ki a törvényhatósági bizottság, hogy az új kormánnyal szemben, melynek tagjai az országgyűlés egyetlen egy pártjára sem támaszkodhatnak, bizalommal nem viseltetik és parlamentális kormánynak el nem ismeri. Könistädler Ottó dr. törvényhatósági tag tiszta szívből csatlakozik Balla Árpád biz. tag bizalmatlansági indítványához, mert oly kormány amelyek élén gróf Khuen Hédervári Károly áll, aki husz évi horvátországi kormányzása alatt egyebet sem csinált, minthogy a népjogokot elkobozta és letiporta, egy oly kormány, melynek szemefénye az a Lukács László, aki az ischli klauzulával Magyarország gazdasági függetlenségét örök időre el akarta temetni, a legnagyobb fokú bizalmatlanságot érdemli. De nem lehet bizalommal e kormány iránt azért sem, mert míg az általános titkos választói jog kérdésében határozott állást foglalni nem mer, mert azt ugylátszik elsikkasztani készül addig a bank kérdésben határozottan a közös bank hívének vallja magát. Ezért indítványozza, hogy a hozandó bizalmatlansági határozat a magyar országgyűlési képviselőházával közöltessék annak a kijelentése mellett, hogy a város közönsége az önnálló bank és vámterület mellett törhetetlenül kitart. Tomics Jása, törv. bizottsági tag pártolja Balla Árpád biz. tag indítványát. Felszólalásában hangsúlyozza, hogy a mostani kormány programja burkolt és homályos, minden féleképen magyarázható. A miniszterelnök zsákban macskát hozott. Tiszta és nyílt programot kellett volna hoznia, amely nem volna kiforgatható. De ezenkívül van még egy igen fontos

A városi ártézi fürdő s vizgyógyintézeti jegyek

a városban a következő
helyeken kaphatók:

Főtéri dohánylőzsde
Sétatéri dohánytőzsde
Herger Agoston könyvker. (Rákóczi-ut.)
Fortuna dohánytőzsde. (Kossuth L.-ut.)
Ludwig József keresk. » »
Wagner Testvérek fiókjában. (Rákóczi-u.)
Weisz Adolf hentesüzletében » »
Kocsis Pál kereskedésében. » »
Müller Gyula vendéglőjében. (Magy. kir.)
Fischer Sándor keresk. (Kossuth L.-u.)
Truppel Béla hangszerüzlet. (Duna utca.)
Liebmann és Totovics fűszerüzl. (Szücs u.)
Wojtovitz János keresk. (Bercsényi-u.)
Dorozsnyák Béla fűszerkeresk. (Petőfi-u.)
Lobenstein Károly keresked. (Kenyér u.)
Petrovics György » (Temerini-u.)
Mijatovits Branimir » (Temerini-u.)
Simon György » (Temerini-u.)
Azonkívül a fürdő pénztárnál és az
automobilon.

Az ártézi fürdő gőzfürdőosztálya

január 20-án

nyílik meg.

körülmény. Egész bölcselkedésünk, gondolkodásunk komoly ember minden tenykedése a tapasztalaton alapszik? Nos mi mit tapasztaltunk a mostani kormányelnökről? Láttuk Horvátországban 20 éven át a bánsszékekben, ez elég idő volt arra, hogy minden oldalról megismerjük. Semmi jót nem tett, az országot ugyszólván lángokban hagyta. Két ízben bár rövid ideig miniszterelnöke volt az országnak és mind kétszer a legnagyobb botrányok közepette hagyta el a miniszteri széket. Nos mi következik ebből, mire következhetünk a tapasztalat szerint? A pici gyermek is, hogyha kétszer égeti meg magát egy és ugyanazon kályhán nem megy neki harmadszor, hanem fél tőle. Mi is így vagyunk és vajjon lehet-e bizalmunk hozzá? Nem lehet. Ezért őszintén pártolom Balla Árpád biz. tag indítványát. Balla Aladár dr. törv. hat. tag készséggel és teljes lelkesedéssel csatlakozik ugy Balla Árpád, mint Königstädler Otto dr. törv. bizottsági tagok indítványához. Ámon Pál dr. törv. bizottsági tag bármily kicsi a politikai szereplése, a maga részéről az új kormánynak bizalmat nem szavazhat, mert a mostani kormány az országunkra nézve annyira káros befolyással volt, régi hazug liberalizmust igyekszik feléleszteni és feltámasztani. Az ilyen kormánynak legyen annak Khuen Hédervári vagy bárki más az ellenőke, bizalmat nem szavazhat. Szólásra többé senkisémet jelentkezvén, elnöklő polgármester ur szavazásra bocsájtja Balla Árpád biz. tag. Königstädler Ottó dr. indítványával kiegészített indítványát és miután az nagy szótöbbséggel elfogadtatott. Határozatott. Ujvidék szab. kir. város közönsége gróf Khuen Hédervári Károly vezetése alatt álló m. kir. miniszterium irányában bizalommal nem viseltetik, az önnálló bank és vámterület mellett törhetetlenül kitart és arról az országgyűlés képviselőházához feliratot intéz, melynek megserkesztésével a városi tanácsot bizza meg.

Nagy jelmezestély. Az ujvidéki Dalárda kedden 1910. évi február hó 8-án (Farsang utolsó napján) az Erzsébet szálloda disztermében nagy jelmezés (nem álarcos) farsangi tréfás dal-estélyt rendez, remekül összeállított műsorral mely a következő: 1.) Farsangi népdal egyveleg (Dr. Horváth Ákostól) éneklí az Ujvidéki Dalárda 2. Izidor vagy egy csésze tea. Mulattató nagy bohózat 1 felvonásban Nutter és Derley után írta Dezső József. Szereplők: Villedeuil báró: Blaskó Ede, Villedeuil báróné. Kántor Cílike k. a., Izidor Gyenizse Károly, József: Lichtler Károly, Inas: ** Történik éjjel a báró lakásán. 3. Léni meg a három Béni. Humoros magánkar Szentirmai Elemértől, zongora kísérettel éneklí az Ujvidéki Dalárda 4. Dr. Schnob az orvosi kongresszuson stb. stb. előadja Gyenizse Károly 5. Állat Quartett Zenésztrefa Brünner Józseftől zongora kísérettel (Macska, kutyá, kakas, sertés, majom jelmezben és álarcban). 6. Itt először Egy excentrikus kirándulás. Szereplők: Mylord, Egy hölgy, Egy groom. Történik London környékén. Nagy látványosságú művész, büvész, fűvész és sertésvész mutatványok. Felvonulnak, illetve szerepelnek élő kakas, élő sertés, élő galamb. stb. valamint nép, katonaság, cigányzenekar, kofák, miniszterek, polgárok, egy Bösendorfer zongora zarándokok és egy nagy automobil. Végül foghuzás bengáli tűz mellett, zongora kísérettel. E büvész mutatványok után az összes tárgyak, állatok és büvészek

Kérjen mindenütt

AMERIKAI cipőkrémet.

Minden jobb üzletben kapható.

elárvezetnek. Ezen előrelátóan pazarul mulatós mősor után tánc következik. Az estély pont 8 órakor kezdődik.

Baleset. Lenkey asztalosmester műhelyében szombaton délután nagy szerencsétlenség történt. Wölfik János tanonc az erőátviteli gépen himbalózkodott, a szomszédos gépezet szija elkapta és az egyik karját leszakította, a másikat összezúzta. Hétfőn anputálták az egyik karját, Ha eleben marad, akkor is nyomorék lesz. Senkit nem terhel a felelőség, csakis egyedül magának, csintalanságának köszönheti e szerencsétlenséget. Vakmerő játékok üzött és meglakolt.

Meghívó. Az ujj, ág. hitv. evang. »Tabitha« nőegylet az egyleti alapszabályok 17. és 18. §§ értelmében az ezidei rendes közgyűlést f. évi február hó 6-án délután 3 órakor az itteni ág. evang. iskola kézimunka termében tartja meg, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. Napirend: 1) Elnöki megnyitó, 2) Evi jelentés; 3) Pénztári jelentés és a felmentvény megadása. 4) Tisztikar megválasztása. 5) Esetleges indítványok.

Jóváhagyott főtárgyalások január 20 Belyn Koszta hatóság elleni erőszak miatt lett vádolva és a btk. 41 §-ba ütk. kihágás miatt 100 kor. pénzbüntetésre ítéltetett az ítélet jogerős. Panits Matia hamiseskü. elnapoltatott. Maletin Jován hamis eskü felmentetett. A kir. ügyész fellebezett Musitzky Viada btk. 232 §-ba ütk. büntette elnapoltatott. 1910 január 18. Martin Milan, csalás, bizonyítás kiegészítése végett elnapoltatott. Gyuragin György okítathamisítás, iratok beszerzése végett elnapoltatott. Kollár Mihályné, okirathamisítás a kir. ügyész vádelejtése folytán meg lett szüntetve. Parabucki István, okirathamisítás, a kir. ügyész vádelejtése folytán meg lett szüntetve.

Munkahalmaz. Igazán emberfeletti munkát végeznek bíráink az ujvidéki járásbírósnál. Hogy fogalmat alkossunk magunknak, mit végeznek a járásbírák, ide íktatjuk a következő hiteles adatokat. Wertheim bíró egy napon 10—120 ügyet tárgyal, ha tanu nincs akkor is a fel és alperesekkel, meg az ügyvédekkel együtt majd 300 ember fordul meg a tárgyalási napon. Ezekkel érintkezni tárgyalni kell. Waisz bíró jegyző nélkül a múlt héten 65 ügyben ítékezett. 3—4 év alatt az ilyen tulerőltetett bírák teljesen kimerülnek. Ami az államnak csak kárára és terhére esik, mert a jó munkaerő korán megy nyugdíjba. Az ügyvedei karnak kellene a bajon segíteni.

Szerb-magyar barátság. Az a laza kapcsolás, mely szerb testvéreinket hozzánk láncolta, hétfőn este erősödött; A Fabry féle vendéglőben igazi baráti őszinteség mellett hirdették ki, hogy Ujvidékek a polgárság két hatalmas része egyesült, úgy mint a balkeze a jobbhoz, hogy most együtt működtek a város és így haza jólétének, kiküzdéséért. Lélekemelő látványt nyújtott, ez a férfias cselekedet. Szükséges volt a múltban de még nagyobb szükségét érezzük ma a válságos napokban. Egyetértésben rejtik az erő. Kifejezésre

jutott ezen alkalommal, hogy úgy a szerbek, mint a magyarok egy szívvel-lélekkel Teleki Arvéd gróf mellé sorakoznak, kinek városunk haladásának megteremtésében hervadhatatlan érdemei vannak. Ezen kronikai eseményre visszatérünk még.

Kaldózás. Az ujj, áll. polg. leányiskola a következő gyászjelentést adta ki: Fájdalmas érzéssel jelentjük, hogy az ujvidéki állami polgári leányiskolának gyásza van: Krafft Antonia érdemes áll. polg. leányiskola tanítónő 1910 évi január 24—25-re virradó éjjel Budapesten a Bethesda kórházban hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. 9 évi sikeres működése alatt a legbüzzőbb tanítónőnek a legjobb kártársnak ismertük, amiért is igaz őszinte szeretettel és tisztelettel áldozunk emlékének!

A mozi. Nap-nap után zsufolásig tellik meg a mozgósínház. A bemutatott képek oly szépek és élvezetesek, hogy meg is érdemlik a pártfogást. A belépti díjak oly csekélyek, hogy a szegényebb sorsúak is ocsón szórakozhatnak. A mai műsorból különösen a következő képeket emeljük ki: A nap leánya (balett), Aurelian verseny Rheimsban

Megjelent! Megjelent!

Gyönyörű szalonképes kivitelben,

Vadrózsák

Hat magyar dal énekhangra és zongorára:

- 1.) Mondjátok meg ti ragyogó csillagok . . .
- 2.) Egyszer volt a híres Budán kutyavásár . .
- 3.) Zúgva, bugva seprí a szél . . . . .
- 4.) Ne menj férjhez kis lányom . . . . .
- 5.) Utra kél a daru madár . . . . .
- 6.) Piroslík a szőlő levele . . . . .

Szövegét és dallamát szerző: Vargáné Stengl Eleonóra
Ára 3 korona.

Kapható: Kiadóhivatalunkban. Herger Ágoston és Abrahám János könyvkereskedésben Ujvidék

Eljegyzés. Manheim Mór Kishegyesről, eljegyezte Breuer Blanka urleányt Ujvidéken.

Keitze gegen einen deutschgesinnten Kaplan. Ezzel a címmel ír dicsőítőcikket egy cservenkai újság Heitzman Ferenc bácsalmási r. kat. káplánról, kit magyarérzelmű hívei nem rég jelentettek fel a kalocsai érseknel pángermán izgatás miatt. Heitzmann az iskolában a hitoktatást a törvényes magyar nyelv helyett, iskolai hatóságának többszöri felszólítása dacára német nyelven végezte. A »Deutschtum« eszméjének terjesztése céljából Bácsalmáson ifjusági egyesületet is alakított. Magyarság elleni izgatásra és nem a vallásra terjedt ki a káplán ur funkciója, és ezt az embert dicséri, magasztalja a Südbacskauer Zeitung szerkesztője. »Die Erscheinung, dass gerade ein Geistlicher es ist, der unter der Bacskauer Schwaben für sein Deutschtum eintritt ist aufs freundlichste zu begrüßen.« Így fejezi be cikkét a szerkesztő ur. Meddig tűrjük még, meddig hallgatjuk el az ilyen cselekményeket? Van ebben az újságban még több hasonló tartalma és izű cikk, de ez a koronája mindeneknek; senkinek nem jut eszébe felekezettet, nemzetiséget elnyomni, sőt tisztelni és becsülni kell egymást, de a lázítást a magyarság ellen el nem tűrhetjük.

Uj vizsgelőbíró. A kir. törvényszék új vizsgelőbírója Emszt Ödön kir. törv. bíró lett.

Lövöldöző inasok. A Zigmund és Tsa. cég 4 tanonca vasárnap d. u. floberfegyverekkel felgyverkezve, szövetséget kötve, hogy halálfa ma minden élő veréb, melyre ráakadnak. Erősen tüzeltek a sétátér megettől mentén. Derekaiban tartották magukat és már-már az írtóhadjárat tetőpontra hágott, amikor a rendőrség közbelépett és mind a négyet előállította, Névszerint: Szűcs Jenő, Szunyogh Ferenc, Szily Lajos és Vargai József. Alaposan megmosták őket mert gyermek kezébe fegyver nem való. Szunyogh Ferenc egyik ujját is ellötte vadászat közben.

F. évi február hó 1-én

nyitom meg II. Rákóczi Ferenc út 6. szám alatt

Női divattermemet,

melyet a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be.

Hivatkozva az e téren szerzett bő tapasztalataimra, a t. hölgy közönségnek ígérhetem, hogy így a legdivatosabb és legizlésebb angol és francia kosztümöket igen szolid árák mellett készítem.

A t. hölgyközönség nagybecsű rendeléseit várva,
kiváló tisztelettel

Spang Péter.

A főváros legszebb kávéháza. A Rákóczi út 20. szám alatt megnyitott Ösztende kávéháznak valóban impozáns berendezése van. Köröskörül valódi velencei tükrök, pazar csillárok, Angolországból hozatott valódi majolika asztalok, kényelmes páholyokkal, A vidéki közönség érdekeit kielégíthető, már kora reggel kitűnő reggeli kapható. A kávéházban esténként Hasi Kálmán országos híri bácskai primás hangversenyez. Csak rövid ideje hogy e kávéház fennáll, már is a fővárosba jövő közönségnek legkedvesebb találkozóhelye lett.

Egy korszakalkító gyógmódról. Most jelent meg dr. Kovács Izsó fővárosi orvos elismert vérgyógyász feltűnően keltő könyve (A hemopátia) Vérgyógyítás és eredményei. A könyv olyan közönségesen van megírva, annyira érdekes és tanulságos körtörténeteket mint hiteles bizonyítékokat sorol fel, hogy ezen könyv elolvasása minden laikusnak is érdekelően áll. A könyv a mostani téves orvosi tanokra mutat rá és hivatva van a gyógykezelést teljesen új és egészséges irányba terelni. Nemesak azoknak akik valamely súlyos, régi bajban szenvednek, áll érdekükben e könyvet megszerezni, hanem minden gondolkodó és egészséget szerető embernek. A vaskos könyv ára csupán egy korona és megrendelhető a szerzőnő: dr. Kovács István vérgyógyító intézet, Budapest V. Váci körút 18.

A főváros legelső festészeti műterme. »A Rafael« fényképészeti és festészeti műintézet Budapest, VII. Rottenbiller utca 46. a mellett, hogy a főváros legelső ilyen műintézte, még egyuttal feltűnően olcsó árakkal is az egész országban nagy népszerűséget szerzett magának. Krétarájak már 6 koronától olajfestmények már 10 koronától rendelhetők díszes paszpartúrával. Az intézet előzetes felvilágosítással díjmentesen szolgál. Megbízható képviselők mindenütt felvételnek.

Vajda Dezső Elsőrangú fényképészeti-műintézete Ujvidék
Petőfi-utca 32 (Saját házában:)

 Kérjen mindenütt

ADRIENNE cipőkrém.

Minden jobb üzletben kapható.

Válasz.

Eble szatócs az ujvidéki közlönyben válaszol az Eldobott élet című cikkelyükre. Aki ezen cikkelyt figyelmesen átolvasta, az csakis azt olvashatja ki belőle, ami benne van. Rosszakaratu magyarázatok kiforgatják eredetiségéből. Mit mondunk? Azt, hogy a ferde nevelés, a rossz társaság elrontja az embert. Elmondjuk, hogy Eble fia öngyilkosságot követett el. Ez tény, ezt letagadni nem lehet. Fel nem tehető a rendőrségről, hogy hamis információkat osztogat. Tény és való, hogy a rendőrségnél Eble bejelentette a betöréses lopást és mikor megkérdezték, hogy kire gyanakszik, akkor azonnal a fiát nevezte meg. A rendőrség hatóság és ezzel játékot űzni nem lehet. A rendőrség a bűncselekményeket a sajtónak kiadja, vannak kivételes esetek, amikor az információ elmarad, de ez csakis a vizsgálat érdekében történik. Cikkelyünkkel a társadalmat szolgáltuk és ezt máskor is meg tesszük, akár tetszik valakinek vagy nem, mi ezzel nem törődünk. Mi az egyenes uton haladunk és bennünket senkifia le nem térít. A tisztességes sajtónak kötelessége, hogy a társadalmi bűnöket ostromozza és ha nem mindenkinek kedves dolgokat tár fel, azt joggal teheti. Ezen még az ujvidéki közlöny sem fog változtatni. Különös jelenségek mutatkoznak itt e városban. Nem hogy a sajtó emberei kezét fognának egymással és ütnék a bűnt, javítanák az erkölcsöket, ellenkezőleg akad mindig egy-kettő, mely a saját félszékét, a sajtó becsületét, jó hírnevét beszenyeyzi azzal, hogy tért ad a tisztességes hírlapíró legyalázására. Itt az ideje, hogy mi, akik hivatásunkat megérteni tudjuk, egy testületté alakuljunk és magunktól eltávolítjuk azt, aki csak szégyent hoz a hírlapíró becsületére.

Rövid időn belül meglesz és akkor Eble szatócsnak sem lesz íródiákja. És ha akad, akkor országvilág előtt bemutatjuk ezeket.

Mikor azt az »izé« ujságot a kezünkbe vettük, akkor tehén és borjubögés ütötte meg fülünket, mi ide nem tévedünk, mert nem istállóban írjuk a cikkelyeinket. A mi olvasó közönségünk egészen más emberi szavakhoz van szoktatva és azt akarjuk, hogy továbbra is ne szénát tegyenek elébe, hanem élvezhető, tartalmas cikkeket. Menjen ön csak oda, ahol megírnak mindent. Mi ezeket a hangokat meg nem értjük. Csak tisztességes hangon tudunk eszmecsere-t folytatni. Nem engedhetjük, hogy bármilyen provokálásra is lapunk színvonala súlyedjen.

Maradunk a tisztességes társadalom szócsöve.

Az „Ujvidéki Napló“
szerkesztősége.

CSARŊOK.

Apró komédiák.

I.

Teca karriérje.

Terka egy kisvárosi zsellér leánya volt és otthon Tecának hívták. Már kislány korában sokat csintalankodott s mikor tizenhat éves lett, egy finánc megjósolta neki:

--- Teca, te nagyon mélyre fogsz sülyedni.

A szőke szépség ezt sehogysen értette meg, mert épen akkor készülődött Budapestre, ahova egy nagyon előkelő dáma hívta. És Terka a nagysága pesti paradicsomában első tündérke lett.

Itt aztán nagy szerencse érte. Beléje szeretett egy fiatal, tehetséges, modern költő. Terkát magához vette, sok verset írt hozzá, majd megunta és az utca sarába dobta. De egy jólelkű sikkasztó megkönyörült rajta. Elutazott vele és Fiumében kötöttek ki. A fiu itt megugrott és a leány megint magára maradt.

Velencei kéjútjáról hazatérve, itt, az utcán ismerkedett meg véle egy lipótvárosi bankár. A bankár örülnen szerelmes lett Tecába és két év után feleségül vette.

Terka ünnepelt nagyságos asszonyból csakhamar körülrajongott méltóságos asszony lett és mikor egy zsuron a honvéd kezelőtiszté lett vidéki fináncsal találkozott, ez szemrehányóan sugta a fülébe:

— Ugy-e megmondtam neked Teca tíz évvel ezelőt, hogy nagyon mélyre fogsz sülyedni. Látod, most már pesti, lipótvárosi dáma vagy.

II.

Az arckrém.

A patikus négy éves kis fia felnyitotta otthon a lélegyeket, összekeverte őket, aztán egy nagy fazékba tette és só, paprikát, ecetet, olajat öntött hozzájuk, az egészet pedig hamuval behintette. Mikor a patikusné hazament, megakarta verni az összemaszalt gyereket, de a férj, a gondos férj megfogta az asszony kezét és így szólt:

— Ne bánld, ez a fiu most fedezte fel a legújabb arckrémet. Holnap reklámozni fogom.

III.

Az ünnepi irodalom.

Tivadar szenvedélyes ujságolvasó volt és karácsonykor megvásárolta az összes napilapokat. Nekifeküdt a hatalmas papírtömegnek és olvasott éjjel-nappal. Állását veszlette, de a karácsonyi versekből egyetlenegy sem engedett el. Elolvasta és megfektette Adyt, betanulta Feleky Sándort és hangosan szavalt Dura Mátét. Azonkép végigolvasta Lux Terkát, Alva Nebbicht, Gombázné önnagyságát, Alte Egot, Bökör Alvint és a többi feministát. Így tartott ez a legközelebbi karácsonyig, mikor is Tivadar felsőhajtott:

— Most pedig szerelnék elolvasni egy jól megírt, érdekes napihirt.

Ilyet azonban nem talált. Elkéseredében fogta magát felnyitotta az ereit és nyomdalestéket ivolt.

1901 szám/1909 vhtó.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ennell közhírré teszi, hogy a zágrábi kir. járásbírósnak 1909 évi 62241 számú végzése következtében Dr. Kubinyi Károly ügyvéd által képviselt Nikoils Péter javára 230 K f. s jár. erejéig 1909 évi november hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 650 kor. fill.-re becsült következő ingóságok u. m.: két kredencz nyilvá. nos árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1909-ik évi V. 2032/2 számú végzése folytán 230 kor. 6 százalék kamatai, s eddig összesen 50 kor. tillérben bírólilag már megállapított, költségek erejéig, Ujvidéken Buzatér 16. sz. a. 1910 február hó 10-ik napjának d. e. 11. órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 107. §-a értelmében-készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szük-ség esetén a becsáron alul is el fog adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták volna és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi XK. t. c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék 1910 évi január hó 24 napján.

Horváth Gusztáv
kir. jbir. végrehajtó.

Zongora

(Lyra Productivgenossenschaft) elsőrendű gyártmány olcsón eladó.

Bővebbet e lap szerkesztőségében.

A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, hogy Galamb u. 9 szám alatt ézentul minden féle hizott baromfit a legolcsóbb áron árusítok.

Megrendelések a házban eszközeldők és azokat haza is szállítom.

Szíves pártfogást kérve maradtam

teljes tiszteletel

Berger J.

baromfi hizláló.

Tisztelettel értesitem a n. érdemű közönséget, hogy helyben a Rákóczi Ferenc utca 49. szám alatt

sütődét és cukrászdát nyitottam.

Fő törekvésem oda irányul, hogy a n. érdemű közönség igényeit kielégíthessem. A fővárosban szerzett alapos szakismeretemre hivatkozom bátran állithatom, hogy sütődém és cukrászdám elsőrangú.

Finom izletes soroksári és burgonyás kenyeret sütök. Fehér süteményem a legjobb minőségű. Cukrászdám számára állandóan szakembert foglalkoztatok.

Tisztelettel

Kaufmann Ábrahám

Az I. péterváradai gőzmosó és vasaló intézet.

Brodski és Fradl

elvállalja mindenféle fehérneműek tisztítását, Gőzmosodánk előnye, hogy a Dunaparton van, a fehérneműek mosása folyóvízzel történik, minden vegyszertől kímélve vannak. A n. é. közönség kényelmére a fehérneműek gyűjtésével

Fuchs József urat

vegytisztító és kelmefestő inlézet. Ujvidék Kossuth l. utca 13 sz. bizluk meg, hol az árjegyzékek is megtekinthetők.

Épület és műlakatos.

Franszky Vilmos

Andrásy utca 9

Rácsozat, dísz és pavillion munkálataim nagy elterjedésének örvendenek. Ujvidék városának díszét képezi a városháza előtti kioszk, mely az én munkálatomat dicséri.

Üzletáthelyezés.

Ezennel van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy a jó hírnévnek örvendő

órás-, látszerész- és ékszer üzletemet

a Kossuth Lajos-utca 23. szám alá helyeztem át.

Nagy raktárt tartok mindennemű órákból, lát- és ékszerekből, melyek ajándékol igen alkalmasak.

Az irántam tanusított nagybecsű bizalomnak fenntartását kérem.

Krausz Samu.

A híres torzsailiszt

a legkiadóbb. Minősége felülmúlja az összes liszt fajokat.

E különleges liszt fajta Huszár-féle üzlet

Komlós Ferencznél

Rákóczi Ferencz-ut 9 sz. üzletében állandóan raktáron van. A

t. vevő közönség kényelmére a lisztet házhoz szállítom. Nagy raktárom van faszénből is.

Házhoz szállítok: 1 kgr. csomagban 10 fill.

zsákáru 1 " " 8 "

1 l. denaturált szesz 28 krajc.

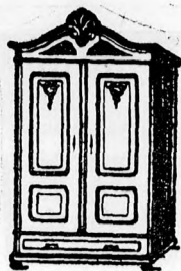
Szabad órák.

Sok évi gyakorlattal rendelkező kitűnő képzettségű perfekt könyvelő, ki jelenleg is alkalmazásban van, d. u. 1—2. és az esti órákban szakmabeli foglalkozást keres.

Cime: a szerkesztőségben.

Kiadó.

A Petőfi utcában lévő 16 számú ház f. é. február hó elsejétől bérbeadó. Közlebbi értesítés nyerhető Eismann péknél a házban, vagy a tulajdonosnál Grossmann dr. ügyvédnél Kossuth Lajos utca Nedelkovicz palota.

Nálunk

minden hitelképes, tisztességes egyén

BUTOR

szükségletét olcsón és könnyű fizetési feltételek mellett szerezheti be.

GROSZ és KRAUSZ

nagy áruháza a „Zigrishez“ Ujvidék. Telefon 24.

Gyermekkosci különlegességek.

Özv. Freud Izidorné, Ujvidék

kocsz és szénnagykereskedés.

Raktár:

Doszitej-utca 7.

Telefon: 70.

Iroda:

Kossuth L. utca 30.

Telefon: 34.

Az ujvidéki légszuszogó kizárólagos kocsz elárúsítója. A híres Max-Grube poroszszén és a vrđniki kir. kőszénbánya helyi elárúsítója.

Mindenki előnyben részesül, ki az első bevásárlási forrásnál szerzi be szükségletét.

Minden szénzsák olomzárrel ellátva garantált nettó súlyban szolgáltatik ki.

Butorház

Menrath L. és Fia
Ujvidék Kossuth Lajos-utca 46—48.
Ujjonnan épült modern

Butoráruházában

mindennemű butorból a legnagyobb választék.

Kész berendezett szobabutoroknak állandó kiállítása.

Szönyegegk, függönyök, terítők és minden lakásberendezési tárgyak nagy választékban.

Menyasszonyi kelengyék minden árban.

Alapított 1843-ban.

Telefon: 87.

Szerémi-Borozó Ujvidéken

Kenyér-utca 23. sz. alatti a Központi Hitel-intézettel szemben, melyben Schwarcz József úr saját termésű borai, égetett törköly pálinkája, a 27 holdnyi kamenitzai Paraga hegyen lévő szőléjéből, poharanként vagy zárt palackokban mérsékelt árak mellett kerülnek kimérésre.

Megrendelések 50 literen felül hordóban, SCHWARCZ TESTVÉREK irodájába intézendők (Haltér 12. sz.

A borozóban olcsón és jól lehet étkezni.

Gőzfavágó.

A motorosfavágógépek megérkeztek.

Az ölfá háznál összevágatik.

Megrendelések egyenesen Ernst János és fia fakereskedő céghez intézendők.

Áruház

Ripp Sándor utóda Ujvidék, Duna utca 14 sz. Mindennemű rőfösárak férfi- és női konfekció, órák, képek, tükrök, varrógépek, gramofonok és legújabb lemezek nagy raktára.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétele következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, valamint cukorbetegségeknek, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 22.
Kütelőszám: EPERJES.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdénntettek és amputáltak részére.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8., félemlát.

Az intézet szakorvosa bárkinék teljesen díjtalanul rendelkezésre áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez. Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt ára!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők
nr 5 koronától felfelé

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközölkötenek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: »Az ember egészsége« című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinék díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Cukorkagyar részvénytársaság.

Alapítási tervezet és
részvényjegyzési felhívás.

Az ujvidéki cukorkagyar kised kísérletből rövid idő alatt annyira fejlődött s olyan nagy sikereket ért el, hogy gyártmányait tökéletességük miatt szívesen vásárolják nemcsak országszerte, hanem Ausztriában és Boszniában is, s így a gyári üzem annyira lókozódtott, hogy majdnem egész az üzleti tőkét kötötte le ezen vállalat, sőt a kedvező üzleti kiállítások kívánatosá teszik a gyár üzem nagyobbitását a mi viszont a forgalmi tőke felemelését igényelné, mert kár volna ezen igazán egészséges hazai vállalatnak fejlődését megakasztani.

Míthogy az üzem azon tökéletességi fokán, melyet a gyár ma elért, szükséges, hogy a cukorkagyar önálló vállalattá alakuljon miért is

Cukorkagyar Részvénytársaság

törv. bej. cég alatt Ujvidéken részvénytársaságot alapít azon célból, hogy már az üzemben levő cukorkagyarát átvegye, üzemét folytassa és fejlessze. A társaság 50 évre alakul s az alapitőke 1500 darab teljesen bevezetendő 200 korona névértékű részvényből áll.

Összes gyári épületeit, bérleti szerződését, összes gépeit, szerszámait, modelleit, vevényeit, összes megszerzett jogait (védjegyet), felszerelését, 300.000 kardon cukorkaárúnak a folyó évben való szállítására nézve már összegyűjtött megrendeléseit, gyártmánykészletét, a meglevő nyers anyagot, egyszóval az üzemben levő egész gyártelepét át fogja adni az új társaságnak 150.000 koronáért, miért is részére a kibocsátandó részvényekből 150.000 korona névértékű részvény lesz ezen betéltért kiadandó, s így tulajdonképpen részvényjegyzésre csakis a tervezett üzleti tőkének másik fele kerül.

A fentiekből megállapítható, hogy az új társaság megalakulásának napján keresethez jut, mert egy teljesen kész, technikailag tökéletes, napi 1500 kardon áru gyártására berendezett cukorkagyarát vesz át, s így a már is eladott 300.000 kardon áru gyártása és szállítása tekintélyes hasznot biztosít számára.

Az üzleti nyereséget illetőleg pedig e helyütt csak azt akar az igazgatóság megjegyezni, hogy minden egyes kardon kész áru az összes gyári költségek hozzáadása után — tehát az önköltségi áron felül 25—50 fillér haszonnal — kerül forgalomba. Hajlandó az igazgatóság azonban, a t. részvényjegyzőknek erre vonatkozólag felvilágosítással is szolgálni, gyári üzemet pedig bármikor bemutatni.

Végül pedig felemlíti hogy a gyár részére a gyáripar fejlesztéséről szóló törvény alapján az állami kedvezmények és segélyek kijárhatók.

Míndezek alapján felhívja a jegyezni szándékozók ezen részvények jegyzésére, amely részvényjegyzés zárhatárideje 1910. március hó 31.

A részvényjegyzéssel együtt lefizetendő minden egyes jegyzett részvény után 20 korona, további 40 korona lefizetendő 1910. április hó 15-ig, a hátralék befizetése pedig az alakuló közgyűlés által megállapítandó módon fog történni.

Az igazgatóság.

Fischer J.

fűző-, keztyű és sérvkötő-készítő

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 2. szám,
ajánlja saját készítményű keztyűit, kötele-
keket (sérvkötők), Fűzőt és e szakmába vá-
gó összes cikkek raktárát, nem kevésbé min-
denemű különlegességeket, nadrágtartókat,
harisnyakötőket stb. fűzők mérték szerint
is jutányosan készíttetnek és javítások leg-
olcsóbban számíttatnak.

Műlakatos.

Készítek a szakmámbavágó minden-
nemű lakatos munkát a legegyszerűbbtől a
a legkomplikáltabb szerkezetűig. Minden
féle diszmunkát, ajtókapú templomdísz.
Egyszerű iparos vagyok, de kezem munká-
jával mindenkivel felveszem a versenyt.

Topálovics Száva
műlakatosmester
Buzatér 14

Fényképészeti-műterem.

Aki szép élethű arcképet ókajt az

Jovánovics Pánta

fényképészeti műtermében jutányos áron
művészies kivitelben megszerezheti. A mű-
terem Kossuth Lajos utca 9. szám alatt van.

Jövedelmező befektetés.

Nagy nyereséget helyezek ki-
látásba annak, ki az itt Ujvidé-
ken a legközelebbi jövőben felál-
litandó gépgyárhoz a szükséges
tőkével 40—50000 koronával tár-
sul szegődik hozzám. Ujvidék a
keletféle irányuló kereskedés gócp-
ontja. Mindenféle közlekedés
megvan. Éppen a tőke hiányzik
Szakember vagyok, nagy ismert-
ségi körrel rendelkezem. Aki tár-
sul szegődik hozzám, az rövid
időalatt mesés megadással gaz-
dagságot dicsérheti. Címem a szer-
kesztőségben, ahol referenciákkal
s szolgálnak.

Weith, Weith, Weith,

ami magyarul annyit tesz, mint messze,
pedig nincs messze a báli idény; ki csinos
báli toilletet óhajt, az

Weith Hermann

női divatermében el is készítteti, hódítani csak ebben lehe

Weith Hermann női divatterme

II. Rákóczi Ferenc ut 28 sz.

Ósidóktól fogva szappannal tisztítjuk a ruhán
esett foltot, szappannal tartjuk tisztán tes-
tünköt, szappan a legjobb szer a
fog és szájosására is a modern
orvosi tudomány legújabb tanítása
szerint. Érthető tehát Sztraka Men-
hol fogszappanjának közkeveltsége
mely az inyt nem marja, mégis
erősen desinfiál, habja nem un-
dorító, sőt ellenkezőleg tartósan
űdítő hatása eljut a fogközők leg-
elterjedtebb zugába is. E szappannak kö-
szönhetjük, hogy kellemetlen szájszag, s fo-
gak romlása nincs többé. Ára gyógytárak-
ban 1 kor. Kapható Klein Oszkár drogéri-
ájában Ujvidék.

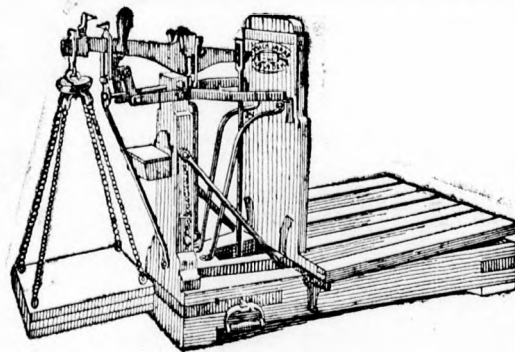

Loker Vilmos.

Villamos berendezési vállalat.

Kossuth Lajos-utca 27. (Stefanovics Lyub. házban.)

Ajánlja villamos világítási berendezéseit
szakszerűen és jutányos áron. Csillárokból nagy
választék. Szolid és modern kivitelben. Kedvező
fizetési feltételek. Átalakítások, gáz- és petroleum-
csillárok villanyra.

Figyelmeztetem a t.
kereskedőket, hogy a leg-
újabb mértékhteleítési
törvény értelmében mér-
egeket idejekorán ki-
javíttassák, mert való-
színű, hogy később nagy
elfoglaltságom miatt ja-

vitásokat nem eszközölhetek s így csak kellemetlenségeik lennének,

Bővebb felvilágosítással szolgál

Reich Jakob.

mérleg és mezőgazdasági gépgyár

Temerini utca 11 szám.

Telephon 265.

Kérjen mindenütt

AMERIKA Icipőkrémet.

Minden jobb üzletben kapható.

Megnyilt az új „Városi Artézi Fürdő“

Gőzfürdője.

Minden nap délután csak 60 fill.

Szerda délelőtt és szombat délután női nap.